

**PROPUNERI LA PROIECTUL HOTĂRÂRII DE GUVERN
PRIVIND APROBAREA NORMELOR CE REGLEMENTEAZĂ
ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA ASISTENȚEI
MEDICALE PRIMARE**

**Centrul pentru Politici
și Analize în Sănătate**

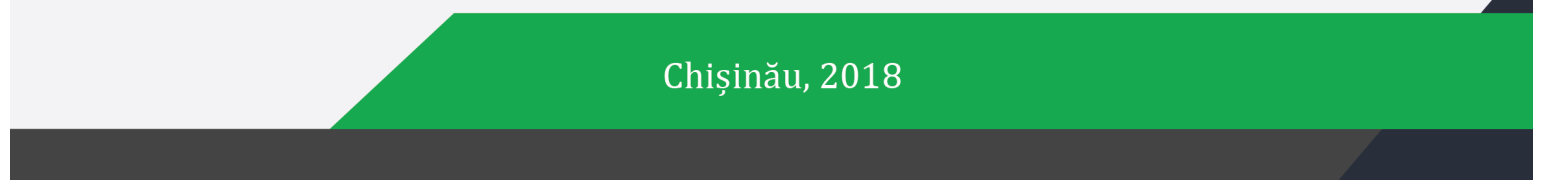
 Tel: +373 22 22 63 43

 Fax: +373 22 22 63 87

 E-mail: office@pas.md

 mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1

Chișinău, 2018

Aceste propuneri au fost elaborate în cadrul proiectului „Monitorul Sănătății pentru o bună guvernare în RM” implementat de Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova/Programul Sănătate Publică. Informațiile expuse aparțin în exclusivitate autorului și nu sunt împărtășite neapărat de Fundația Soros-Moldova.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Republica Moldova, MD-2012, mun. Chișinău, str. Vasile Alecsandri 99/1
Tel: +373 22 22 63 43 Fax: +373 22 22 63 87, E-mail: office@pas.md

www.pas.md

Nr.269/2018 din 09 octombrie 2018

**Dnei Silvia Radu,
Ministra sănătății, muncii și protecției sociale**

Doamnă ministă,

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului "Privind aprobarea Normelor ce reglementează organizarea și funcționarea asistenței medicale primare" și prezintă următoarele propuneri și obiecții:

În conformitate cu art.102 alin. (2) din Constituție, Hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor. Legea ocrotirii sănătății nr. 411 din 28.03.1995, cu modificările și completările ulterioare, prevede la art.36¹ alin.(3) că Reglementările cu privire la organizarea asistenței medicale primare se aprobă de către Guvern. De asemenea, art.36³ alin.(4), art.36⁴, alineatele (1), (2) și (4) stabilesc reglementări ca parte a normei legale din art.36¹, alin.(3). Prin urmare, Guvernul trebuie să aprobe reglementări privind organizarea asistenței medicale primare, iar denumirea și conținutul actului normativ al Guvernului trebuie să fie amplu și în conformitate cu prevederile art.36¹ alin.(3).

Reieșind din cele menționate, venim cu următoarele propuneri:

La proiectul de hotărâre:

Proiectul hotărârii de Guvern poate avea următoarea denumire: "Pentru aprobarea Reglementărilor cu privire la organizarea asistenței medicale primare".

Pentru a evita dublarea de acte legislative menționate în preambul, propunem expunerea acestuia după cum urmează: "În temeiul art.36¹ alin. (3) din Legea ocrotirii sănătății nr.411 din 28 martie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373) cu modificările și completările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:".

Punctul 1. din proiectul de hotărâre va avea următorul cuprins: "1. Se aprobă Reglementările cu privire la organizarea asistenței medicale primare, conform anexei nr.1."

Punctul 2. din proiectul de hotărâre va avea următorul cuprins: "Se abrogă unele hotărâri ale Guvernului, conform anexei nr.2."

La anexa nr.1:

Anexa va avea următoarea denumire: "Reglementările cu privire la organizarea asistenței medicale primare". Schimbarea denumirii proiectului de hotărâre este necesară deoarece, în varianta propusă în proiectul de hotărâre, aceasta limitează competența, principiile și dispozițiile prevederilor art. 36¹ alin.(3) din Legea nr. 411 din 28.03.1995, cu modificările și completările ulterioare. Prevederile art. 36¹ alin.(3) din Legea nr. 411/1995 stabilesc clar că Guvernul aprobă Reglementările cu privire la organizarea asistenței medicale primare. Cu toate acestea, denumirea proiectului de act normativ propus pentru consultări publice nu cuprinde, în totalitate, obiectul determinat prin norma de art. 36¹ alin.(3), deoarece conține doar "Norme ce reglementează organizarea și funcționarea asistenței medicale primare" și nu toate reglementările detaliate a structurii organizatorice a asistenței medicale primare din RM. Prin urmare, structura anexei nr.1 nu trebuie să includă doar reguli menționate în art. 36³ alin.(4), art.36⁴ alineatele (1), (2) și (4), dar trebuie să cuprindă toate compartimentele unei reglementări, inclusiv cu caracter predominant tehnic, referitor la organizarea asistenței medicale primare în RM. Astfel, structura compartimentelor din reglementările cu privire la organizarea asistenței medicale primare trebuie să includă, pe lângă informația privind baza legală în ceea ce privește reglementarea

acesteia, obiectul de activitate al asistenței medicale primare, organigrama generală și organigrame ale principalelor componente ale organizării structurale, descrieri detaliate ale principalelor caracteristici organizaționale care includ obiective și funcții. De asemenea, documentul trebuie să descrie în detaliu, conform compartimentelor și funcțiilor incorporate, toate atribuțiile acestora. Toate descrierile organizatorice ale compartimentelor urmează a fi efectuate conform succesiunii lor în organigrama generală, acestea clasificându-se pe secțiuni corespunzător subordonării ierarhice a sistemului de asistență medicală primară din RM. Doar o asemenea structură a reglementărilor va putea acoperi întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al actualului proiect de hotărâre de Guvern și va evita orice probleme majore legate de aplicarea reglementărilor.

Menționăm că lipsa unei abordări comprehensive a reglementărilor cu privire la organizarea asistenței medicale primare poate fi un risc de neasigurare a stabilității și predictibilității normelor juridice aprobate. În condițiile descentralizării serviciilor de asistență medicală primară, prin instituirea cabinetelor de medicină de familie ca entități private, devine imperios necesar elaborarea și aprobarea tuturor reglementărilor comprehensive pentru organizarea activității acestora. În lipsa reglementărilor ample există riscul ca prestatorii privați să se abată de la principiile fundamentale de organizare și prestare a serviciilor de asistență medicală primară, ceea ce poate conduce la înrăutățirea accesului și calității serviciilor de asistență medicală primară. În acest context, toate reglementările legate de organizarea asistenței medicale primare, ca prestatori privați de asistență medicală, trebuie aprobate prin hotărâre de Guvern, pentru a asigura executarea prevederilor art. 36¹ alin.(3) din Legea nr. 411 din 28.03.1995 cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, unele componente ale proiectului de act normativ sunt expuse superficial și lasă loc pentru interpretare, ceea ce va face dificil implementarea acestuia în practică. De exemplu, pct.41 stabilește că *"Serviciile extinse sunt acele servicii care pot fi furnizate la nivelul asistenței medicale primare în anumite condiții de organizare, precum:"* lasă loc pentru interpretare, deoarece sintagma *"în anumite condiții de organizare"* nu asigură stabilitate normei juridice expuse în acest punct. Astfel urmează de precizat care sunt aceste condiții de organizare, de exemplu: disponibilitatea acestor servicii la prestatori și contractarea acestora de către Compania Națională de Asigurări în Medicină în afara metodei de plată „per capita” etc. Totodată, normele stabilite în Capitolul VI. nu sunt conforme prevederilor art.36⁴ alin.(2) care stabilește că Guvernul trebuie să aprobe nu doar listele serviciilor medicale de bază, serviciilor medicale extinse și a serviciilor medicale adiționale, ci și descrierea acestora. Astfel, descrierea exhaustivă a serviciilor medicale de bază, serviciilor medicale extinse și a serviciilor medicale adiționale lipsește în proiectul de act normativ propus spre consultări publice.

Concomitent, norma juridică propusă în pct.43 lasă loc pentru interpretare pentru că nu asigură stabilitate. Reglementarea în forma propusă - *"Prestarea serviciilor medicale oferite de cabinetele de medicină de familie trebuie să corespundă standardelor, protocoalelor de tratament și ghidurilor aprobate de MSMPS, precum și reglementărilor speciale din actele normative ale Guvernului; MSMPS și CNAM."* contravine principiilor activității de legiferare, pentru că nu este concretă, lasă loc de interpretare și nu asigură instrumente necesare pentru punerea în aplicare a acestor reglementări de către prestatorii de asistență medicală primară. De asemenea, lipsa de claritate a reglementărilor propuse în pct.43 nu asigură funcționalitate în exercitarea atribuțiilor autorităților publice responsabile de controlul aplicării acestora, ceea ce va înrăutăți calitatea serviciilor prestate de cabinetele de medicină de familie.

Lipsa standardelor pentru prestarea serviciilor în asistența medicală primară, ca parte integrantă a acestui proiect de hotărâre de Guvern, riscă să nu producă rezultate pozitive ca

urmare a aprobării Legii nr.191 din 27.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative. Normele juridice care reglementează prestarea serviciilor medicale oferite de cabinetele de medicină de familie trebuie să fie clare, stabile și predictibile. Astfel, normă juridică care reglementează prestarea serviciilor medicale oferite de cabinetele de medicină de familie ar putea avea următorul conținut: "Cabinetele de medicină de familie aplică Standarde minime de calitate pentru serviciile medicale prestate de cabinetele de medicină de familie, conform anexei la actualele Reglementări." O eventuală structură a Standardelor minime de calitate pentru serviciile medicale prestate de cabinetele de medicină de familie, care să fie o anexă la actualele Reglementări, ar conține următoarele module: i) Comunicarea și participarea pacienților, Drepturile și necesitățile pacienților, Practici de guvernare și management, Promovarea sănătății și activități de prevenție, Managementul clinic al problemelor de sănătate, Managementul informațional, Dosarul medical al pacientului, Educația și formarea personalului non-clinic; ii) Îmbunătățirea calității, Indicatorii clinici, Managementul riscului clinic; iii) Accesul la asistența medicală, Asistența medicală comprehensivă, Calificarea și instruirea personalului clinic, Reducerea riscului de infecție încrucișată, Cabinetul de medicină de familie, Menținerea calității și siguranței vaccinurilor.

Precizăm că nu este oportun ca Centrul PAS să prezente de sine stătător descrierea exhaustivă a serviciilor medicale de bază, extinse și adiționale, precum și conținutul standardelor minime de calitate pentru serviciile medicale prestate de cabinetele de medicină de familie. Toate acestea trebuie dezvoltate în mod participativ de comun cu practicieni, reprezentanți ai mediului academic etc. iar Centrul PAS poate veni cu contribuții de substanță pe marginea lor în cadrul grupurilor de lucru instituite de MSMPS pentru elaborarea acestora.

La anexa nr.2:

Având în vedere faptul că Guvernul suspendă, abrogă sau anulează, în condițiile legii, actele miniștrilor, ale conducătorilor altor autorități administrative centrale subordonate Guvernului și ale conducătorilor structurilor organizaționale din sfera lor de competență dacă acestea contravin Constituției Republicii Moldova, actelor normative ale Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor, ordonanțelor și dispozițiilor Guvernului, propunem excluderea punctelor 5.-14 din Anexa nr.2. Acestea urmează a fi abrogate prin Ordinul MSMPS și prin Ordinul comun al MSMPS și CNAM, în conformitate cu prevederile pct.3. din prezenta hotărâre. De asemenea, Anexa nr.2 va avea următoare denumire: "LISTA hotărârilor Guvernului care se abrogă".

Semnat, Director Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate